

Ēriks Ruhmans: «Maņ pateik eista kūka struktura – nivīns dators tai naizzeimuos»

«Lānai kūks aug, partū ar kūku tai i juostruodoj – lānai," ir puorsalīcynuojs omota meistrs.

Dūmojams, kotram sātā ir kaida amatnīka nu kūka darynuota līta, ka na miebele voi interjera priķšmats, tod kaidis virtuvīs pīdarums nūteikti – luopsteņa, dieleits voi karūte zaptis vuoreišuonai.

Ari kūkapstruodis omota pratieji nūteikti byus kotrā nūvodā i varbyut pat pogostā, tok, lai cylvākam acs i sirds aizagiutu aiz kaida konkreta dorba, tam juobyut sovai ūdzeņai.

Rēzeknis nūvoda Kaunatys pogostā dzeivojūšuo Ērika Ruhmana dorbi nu irostajim atsaķir ar sovom interesantajom formom, meistarara gribiešonu i prasmi ļaut kotram kūka gabaleņam maksimāli saglobuot juo dabiskū formu, kruosu i sovpatiebu, tamā pošā laikā rodūt eistyn napa-rostys lītys praktiskai lītuošonai i ocu prīciešonai.

Pastuostit nadaudz par sevi.
– Asu dzims itamā sātā, kur pošlaik dzeivojam, tod ar vacuokim drusku paceļuojom, i tīši piec 40 godim atsa-grīžu atpakaļ iz teni jau ar vysu sovu gimeni. Tai itamā sātā muni bārni saīt jau catūrtuo paaudze, kas prīcej.

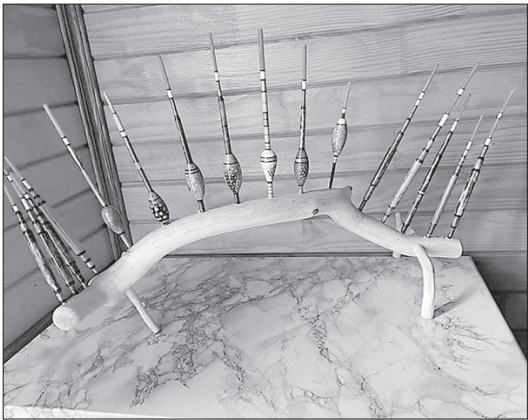
Interese par kūka apstruodi maņ ir bejuse vysu laiku, cik sevi pīmiņu. Sovā laikā, ka veči kū ta struoduo, sacei-sim, kaidu škiuni cēle ci pierti, interesēja mani tys vyss – kai dieli tieš, redzēt vysu praktiski. Vactāvs ari beja vuiceits kaliejs, bet jam pasadeve visi dorbi, par atmiņu vēl šys tys palics nu juo kūka dorbm, i es apbreinoju – cik gođu i vēl kolpoj. Bet muns pyrmais taidis nūpītnuokais dorbs beja nu calma izgrīzta valna seja kai duovona draugam.

Ideju maņ ir tik daudz, ka līkās, es tik nanūdzeivušu (*smejās*). Cytu reizi i naktī ceļūs i zeimoju, kū vēl asu iz-dūmuojs. Gryuši tai pasceit, kai juos rūnās – siedī ci kū dori, sēdēt ta moz laika saīt, i kai pošā par sevi īzašaun tei ideja. Pateik dobā vērtīs, kaidi dažaidi kūki, zori, saugumi – īraugi kaut kū taidu interesantu i tod dūmoj, kū golā satai-seit. A cytureiz rūnās ideja i tod īmu meklēt mežā.

Voi omota prasmis ir kai īpaši apgiutys?
– Nav gon. Juosoka, es vairs atsagrīžu pi seņču meto-dem, tī sovi pajiemīni myzuošonai, sovi – zoru apstruodei. Nu munys paaudzis gon jau ir kas atcerās, ka sleipiešonai labi der stykls, kas aizvītoj myuslaiku smīlķšpapeiru. Prū-tams, bez smīlķšpapeira, tože naapsaīt. Cik braukoj gru-peņu pi manis, asu īvāruojs nu cylvākim desmit vīns soka – o – i saprūt, kas tys ir i kai tys doroms. Myusu laikmets līk tū štampeli – veikalūs vysa kuo daudz, vysaidys izvielīs.

Cik vyspuor ilgs ir tys process leidz gotovam dorbam?
– Skotūtīs kam, bet rūnās i dorba ītilpeigi darbeņi. Beja taidi kai truonkrāslī, kurim vyss tikai nu zorim taisaits – sād-vīta, atzveltnis, parūcis – tim nedelis 3–4 aizīt. Pats tys elnis dorbs ir myzuošona, a salikšona piec tam jau īt kai priķs. Mani cīš uzrunoj, kod jau myza nūmaukta, kai dobyš muote pasnādz myusim tū kūka musturi, tekstūru – kotram kūkam sovs, priķs struoduot ar taidu.

Jo vairuok struodoju, jo suoku saleidzynuot na cylvāku ar kūku, a kūku ar cylvāku. Tai maņ taidis pusjūks ir par veirīšu i sīvīšu dzimtis kūkim. Pajimsim tū pošu līpu, kas sīvīšu kūks skaitās – jai daudz, daudz sluoņu myzys, kai sīvītei drēbis apakšējuos – brunču brunči. A puišim otkon ūzuls, ūss, tī kraklu nūmauc i palīk plyks jis.

Voi ir kaidis kūks, kas mīluoks par cytim?
– Maņ kūks kai giminei bārni – kotrs sovaaiduok mīļš. Bet varātu byut uobe. Jei ir cīš kaprīza – na iz tu, bet iz jius uzrunojama –, bet nu juos saīt cīši lobi, pīmāram, vir-tuvīs pīdarumi, kas nu uobelis kai soldonkūka taisieiti skai-tās kai klasika. Tys ir cīši cīts kūks, špetns, ari izkalītēt jū gryuši, kab naplaisuotu, deļ tūs pat karūšu, luopsteņu. Tehnologi ir vysaiž raudzejuši kalītēt jū kalītēs – nasaīt. Bet vyslobuokuo ir seņču metode – sīns. Vīnkuorši tū strupuli voi kluceiti īlīk iz goda sīnā īkšā i tod ar jū var struoduot, tikai piec goda.

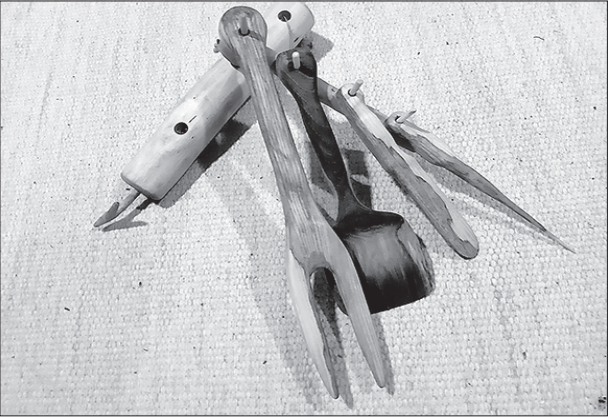
Itys ir taidis dorbs, kur steiga naderēs. Vīns lobs meis-tars maņ sovulaik pavaicuo – kai aug kūks? Nasapro-tu vaicuojuma vyspyrms, tod dūmuoju, dūmuoju, a jis soka – lānai kūks aug, partū ar kūku tai i juostruodoj – lā-nai. Steigtīs ar kūku navar.

Kas ir tuos lītys, kū pamatā taisīt i voi ir kaidis īpaši meils dorbs?
– Atsakuortuošu laikam – kod na taisi, mīļš tys dorbs, ruodīs, nu, nikam naatdūšu, napuordūšu. Paīt laiks, i rūnās cyts dorbs, ruodīs, tys jau mīluoks.

Niu tai kai īsacikliejs asu iz benčim, kaut tys na vīg-luokīs dorbs. Munim benčim kuojis nav parostuos, bet ar vysaidim izlīkumim, zarenim i ataugumim. Ari benča sād-vīta ir nu dzeiva kūka, na leimāta, izmontoju sovus sātā izkalīteitūs dieļus. Maņ pateik tei eista kūka struktura – nivīns dators tai naizzeimuos.

Maņ, kai soka, kotra zareņa žāl. Tagad jau tai pamo-zuok spēka, bet agruok zorus lyku ugunskuram iz Juo-ņim – seši metri augstumā, ar kaidu spēku dag, kai gau-doj – pošim sovs fejerverks. Cenšūs kūku izmontuot leidz pādejam, cik vīn var. Žogors i tys iz tuo pat Leigū cylvākim nas prīcu. Ar myzom otkon var aplikt kūkus, ka īstoti jaunu, kab napierkt drabeņīs, latenīs veikalā. Kūks myusus sagaida, kūks myusus pavoda.

Kur jiusu dorbus īspiejams apsavērt i nūpierkt?
– Ir sova lopa Facebook – Ērika Ruhmana Koka Iz-strādājumi, bet tī jau tikai nalela daļa nu tūs dorbu, kas ir. Cytreiz ari iz tierdzeņu kaidu aizbraucam, bet vyslobuok jau atbraukt i iz vītys apsavērt – kas pateik, kas napateik. Ka iz tierga vest vysu tū, kas ir saražuots, maņ vajag smogū mašynu.

Latgalī daudz napuorsteigsi ar munim dorbm, daudz kas vēl kū pošī prūt, paldis Dīvam. Ap Reigu gon tī laikam da tuo pasadavuši tehnologejom, ka tys, kū es taisu, jim teiri voi naradzāta mežūneiba. Pierciejis gon puorsvorā ir sīvītīs – svečtureiši, puču paliktņi pateik. Tagad drusku vairs suoku virtuvīs priķšmatūs veiduot – karūtīs, svīksta nažus – vajag ari pīsalāguot tiergam.

Voi ari saime īsasaista jiusu dorbūs?
– Komer myusu treis meitys beja mozys, maņ beja zalta paleigi, jom pošom beja interesanti – tāvs struodoj i juos pakaļ. Tagad jau lelys, sova dzeive i sovi dorbi.

Kai saceju, pats grytuokais dorbs ir myzuošona – cik asu pīduovuojs kaidim puišim paraudzeit nūmyzuot – nā, atsasoka. Tys ir rūku dorbs, iz reizis rūkom tulznys i vyss cyts. Interesanta gon ir tendence, kū asu nūvāruojs, – ka školnīki atbrauc ci atīt, meitinem ir leluoka interese. Par kū tai, nazynu.

Voi itys omots kotram ir pa spēkam?
– Izavuicēt varbyut i varātu, bet pats golvonais, kas vajadzeigs, ir pacīteiba. Tagad visi vysu gryb dreizūok sataiseit, bet ar kūku tai nasaīs. Tuos pat apgierbam kūka pūgys taisieju – na vyrpuotys, ar rūkom izgrīztys. Ruodīs, kas tys ir – pūga, bet tože laiku aizjam.

Kas ir golvonais, lai dorbs izadūtu, kab pošam priķs i citim?

– Ka es kū nabeis taisu, tū pat karūti voi kū cytu, maņ naīzašaun nikod pruotā vyspyrms, par cik jū var puordūt, es vīnkuorši grybu, kab jei izadūtu. Piec tam jau redzēs, cylvākim patiks – patiks, napatiks – napatiks.

Cytreiz ir taidi dorbi, pi kuru asu struoduojis ilgi, īguļ-deits lels dorbs, cytureiz i leidzekļi, i radzu, cylvāks saprūt, cik itys dorbs ir vierteigs, vīnkuorši navar nūpierkt, tod es jam jū uzduovynuošu lobuok. Ir svareigi, ka tovu dorbu nūviertej. I maņ pateik gostim kū paduovynuot – paliks syltuoks, braucit vosorā gostūs – kas atbrauc pi manis, nanūbrauc bez duovonys. ☑

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Ēriks Ruhmans: «Maņ pateik eista kūka struktura – nivīns dators tai naizzeimuos»» saturu atbild SIA «Vietējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds